

The Happiness Network^{TM}

A PARANJAPE SCHEMES INITIATIVE

www.pscil.in

<https://www.facebook.com/paranjapeschemes>

December - February 2024

Exclusive Newsletter for Paranjape Schemes Residents

INDEX

02

The winners who took it all and stole the show

03

Resident testimonials

04

From the MD's desk!

05

Ace golf at Pinewoods Golf Academy

06

Proud Possessions

07

New Launches

10

Proud of our Blue Ridge Achievers

11

Golden moments of the golden years

13

विजय दिनाचे प्रमुख शिल्पकार
5 सितारा प्रथम फील्ड मार्शल

17

Walking in The Garden of Xion

19

Happiness Network Business Associate

A GRAND CELEBRATION

Drawing the curtains on the biggest event of the year

The 13th edition of Ganarang was a roaring success, marked by the participation of over 2,500 residents, from 14+ residential societies.

Ganarang 2023 was houseful, and saw enthusiastic participation from the

young and the old alike. Fashion divas of all ages walking the ramp, the energy of contestants from Athashri projects in Drama and Dance events, and the support of the staff made it a success.

We'd like to specially mention the efforts

of our team of volunteers, who made this event a big success.

The mega-event came to a successful conclusion with a grand finale abuzz with lively performances and the cheer of winning.

The winners who took it all and stole the show

The Grand Finale of Ganarang 2023 was indeed one to remember, with spectacular performances and the joy of winning. We congratulate all the winners and participants. A special mention to our star volunteers Vishwanath Rendale and Ravikiran Dhongade for their contribution in making Ganarang 2023 a memorable event.

Society of the Year - Madhukosh

Madhukosh Society - Dance - Winners

Blue Ridge Unit C - Drama

Medley Singing - Ruturang Society Winners

Crystal Garden Society Decoration

Dance Winners - Yuthika

Meghdoot - Winners for Short Film Making

Ruturang Society - Drama (Kids Section)

Highlands at Forest Trails - Best Dance (Kids)

Ruturang Society Dance Competitors

WORDS OF ENCOURAGEMENT AND APPRECIATION

Archana Ramesh Kulkarni

(Blue Ridge Unit C: - Drama)

I began to think of writing a one act play for Ganarang 2023, when my friends and well-wishers in the township urged me to take my writing to an audience. I was sure that I wanted to write about the experience of turning 55, the feeling of emptiness experienced by husband and wife after their kids move out.

I took it up in all earnest, and began setting it up. Right from how to pitch in for your co-actor to familiarising ourselves with drama and stage performances, deciding when to have our dress rehearsals, the process is what I cherish the most. It made us come closer to each other.

Resident testimonials

Vibhavari Raste

(Unit B – Blue Ridge - Chandrayaan)

As the launch of Chandrayaan -2 and its success resounded throughout the country, we at Blue

Ridge decided to gather together all the youngsters who had an interest in robotics, carpentry and mechanics, and put together a small model of the Chandrayaan. It was a learning experience for all, as the teachers were as raw as our gang of workers. Twice, we burned our motors, but in the end, we made three prototypes of the moon lander by trying different weights. It was fun experimenting and coming up with a solution, which was also the biggest takeaway from the entire experience!

Revati Sonar Jadhav

(Unit C - Blue Ridge, Chandrayaan)

Blue Ridge Township is home to people from all over the country with a myriad of festive customs

and traditions which they brought for the celebrations of Ganesh Chaturthi. It started with explaining what the festival stands for to the tiny tots, and mobilised people to come together and have a shared experience. It was lovely to see people overcome language barriers and comfort zones to participate. The constant support and prompt co-ordination from Viswanathji and our fellow residents, who very generously provided and pitched in everything required for our 'Ganpati Dekhava' and costumes for drama made it a success.

Mrs Dipti Deshpande and Mr Atul Malviya

(Blue Ridge – Ancient India)

We saw a staggering participation of more than 100 residents, of which at least half were high school and college going kids who participated.

Our topic was ancient Indian systems of knowledge, which in itself was a big topic to deal with. Right from researching to editing, designing and crafting the installations in place, was all done by our team of adults and kids. Kudos to Ganarang 2023 and the entire Blue Ridge team!

From the Chairman's desk!

“I would like to express my extreme gratitude and satisfaction, that the essence of the Happiness Network initiative, of which Ganarang is an important part, is reaching all age groups, with an amazing response from our seniors at Athashri to our tiny tots at Blue Ridge. ”

Mr. Shrikant Paranjape

Chairman,
Paranjape Schemes (Construction) Ltd.

I am overwhelmed by the staggering response we have received this year for our Happiness Network Initiative. The success of Ganarang, is credited to the astonishing participation of 2,000 plus residents, from fourteen residential societies, in dance, drama, music and our very own fashion show too. I would like to express my extreme gratitude and satisfaction, that the essence of the Happiness Network initiative, of which Ganarang is an important part, is reaching all age groups, with an amazing response from our seniors at Athashri to our tiny tots at Blue Ridge. From plays about returning to the homeland after years of working abroad, to comic slice of life skits featuring grandparents and grandchildren, it was really overwhelming to see the creative expressions of the young and old alike. This coming year is dedicated to exciting new launches across the city of Pune. Preparations for the official launch of our new project “Swaniketan”, a special residential housing project for the differently abled and their families are well under way. With over twenty three years of experience in superlative senior housing, we find ourselves excited and ready to take on this new challenge.

This coming year heralds us into a new era of inclusivity, harmony and dignity for all. I would like to thank all of you for being an active part of our initiatives and wish everyone a New Year full of health, wealth and happiness.

Ace golf at Pinewoods Golf Academy

Timings: 6:30 AM to 9:00 PM at night

Explore our Golf courses starting from ₹1800 onwards.

Nestled amid pine trees and serene walkways by the waters, Blue Ridge Township offers a top-class par 3 Golf Course, run by the Pinewoods Golf Academy. It boasts of the best driving

range in Maharashtra and is considered quite a challenging course to run. The academy teachers are officially certified by the American Federation of Golf Teachers and the

Indian Golf Union. They make learning golf an enriching and memorable experience. Pinewoods Golf Academy is open for all and brings the opportunity to learn a new skill.

All Lessons Are Subject Availability And Essential Pre Booking | Full Payment Prior To The Start Of Lesson At The Pro Shop

For inquiries, contact: +91 83903 02455

2023 has been an eventful year, with record possessions, and dream launches. We successfully handed over 25+ shop units at Magnolia Business Centre, 60+ homes at T-24 &

25 in Blue Ridge Township homes and more at Madhukosh-E. We are grateful to our Team Paranjape Schemes, customers and well-wishers to make this success possible.

Harpal Singh Ahluwalia (MAGNOLIA BUSSINESS PARK)

I had been looking to purchase a commercial property for my business for the past two years without much luck. There was always something that didn't sit right with every property I had seen till now. It was only after this futile search that I finally came across

Paranjape Schemes. Given that they are a reputed name I decided to invest in MAGNOLIA BUSSINESS PARK. Wakad is a great location for pulling in business. All in all, I'm very happy with the quality of construction and the deal that was offered to me.

Dr. Ajitkumar Jadhav (MAGNOLIA BUSSINESS PARK)

I am a dentist by profession and purchased my property at MAGNOLIA BUSSINESS PARK for my clinic. The reason I chose this space was because of Paranjape's reputation and the trust they command in the market. I was very happy to be a part of the pre-launch day fanfare. I must say that I'm

quite happy with the construction since another reason I purchased this commercial property was for its brand and resale value. Finally, I must point out that the overall experience was very smooth from booking right up to possession and I'm quite happy with my decision.

Girish Ghanekar (BlueRidge, T24 and T25)

As a family, we were looking for a place which offered peace and quiet. That's why we chose Tower 24 and 25. For us, the view from our new home at Blue Ridge was love at first

sight. All in all, we've had a great experience with Paranjape Schemes. We already have another property with them at Kolhapur Lake Vista.

Maynak and Mayurakshi (BlueRidge, T24 and T25)

To begin with, this is the first time we have purchased a flat, our very own home. And we are really enjoying our stay here at Tower 24 and 25. The on-time delivery was a great experience

too. All the amenities are active and we are quite pleased with the variety on offer. The community residing here is amazing and we are having a really good time interacting with them.

PARANJAPE
The Spirit of New India

NEW LAUNCHES

Making successful strides with new spaces

Success comes to those who strive to reach beyond the status quo and relentlessly chase their dreams. At Paranjape we have learnt to never settle for anything but the best.

We have already delivered over 200 top-of-the-line projects in the past 35+ years. Your strong support has helped us strengthen our presence

in both residential and commercial sectors. It has enabled us to chase new horizons, and make successful strides to build spaces that make your dreams come true.

We are excited to announce the launch of multiple projects across the city, which address the varied needs of people of every age.

PARANJAPE

At Paud Road, Bhugaon

Spanning 190+ acres, the Forest Trails Township transports you to a world of lush greenery, dotted with spacious residences that embrace all that nature has to offer. Situated just 10 minutes from Bavdhan, Forest Trails is close enough to enjoy all the conveniences Pune has to offer.

HIGHGARDENS
AT FOREST TRAILS TOWNSHIP

2, 3 & 4 BR
Terrace Garden Residences

MAHARERA No: R 47 -HIGHGARDENS ~ P52100053310
<https://maharera.mahaonline.gov.in>

Rising above the hillside greenery, HighGardens places you at a vantage point where the valley bares all its secrets for you. Watch

Manas Lake's cool waters sparkling in the sun or the peacocks dancing in the green open fields. Wherever you look, nature peeks back at you.

A GREEN REDEVELOPMENT ON THE HORIZON

There's a new green project gracing the skyline of Pune. Our latest redevelopment project on Prabhat Road offers opulent 3 BR residences with a focus on the environment. This project has been designed to adhere to the IGBC

standards and augments design excellence that facilitates a holistic approach to environmentally friendly living. Intricately designed and efficiently planned, these homes ensure lavish living right in the heart of the city.

LAUNCHING

MISTY GREENS – PHASE II

GATED COMMUNITY OF
RESIDENTIAL VILLA PLOTS

Misty Greens at Kaleidoscope Township, is spread across a rich expanse of premium plots that portray nothing but pure wonder. These residential villa plots blissfully rest in 140+ acres of

Kaleidoscope Township at Bhugaon, just 3 Km from Chandani Chowk. It is embraced by a spectrum of amenities and surrounded by a culmination of residential, commercial and experiential touchpoints.

MAHARERA No: Kaleidoscope-R3-Misty Greens Phase 2: P52100053834
<https://maharera.mahaonline.gov.in>

PREMIUM VILLA PLOTS

A POTENTIAL DESTINATION OF HIGH RETURNS OF EVERY KIND!

Located just 20 minutes from Katraj within PMRDA limits on the Pune-Satara Highway, Samara Hills is nature's best-kept secret near Pune. The best thing about these residential plots is the multiple avenues it opens up. These

villa plots on the foothills, touch the highway, have the potential to be your next vacation home, next big investment and the next big destination in PMRDA limits in the coming years.

MAHARERA No: SAMARA HILLS - P52100052065
<https://maharera.mahaonline.gov.in>

LAUNCHING INDIA'S FIRST

Homes for the Differently-abled & their Families

swaniketan

Dignified living for differently-abled

2 & 3 BR Homes | At Forest Trails Township

“

Pertaining to our cause of going the extra mile to build an ecosystem on the foundation of care, we are addressing the needs of a section of society who have so far been away from the spotlight, the differently-abled and their families. This project, its features and amenities, will provide support to differently-abled individuals and assistance to their parents in caring for their loved one.

”

Continuing the trend of creating for a cause, Paranjape Schemes is proud to launch Swaniketan, the first gated community, exclusively designed for the differently-abled and their families. The gated community is thoughtfully designed and developed with multiple special facilities and features that facilitate a single-point community that assists and enables the differently-abled to live with dignity.

Designed
for a
nurturing life

Each home at Swaniketan has been designed on the concept of 'ageing in place'. This means that you and your loved one can live in your home and community safely, independently and comfortably, regardless of age, ability or income.

Exclusive Homes to Safeguard Your Privacy

The 2 & 3 BHK homes come with well-planned layouts that allow easy manoeuvrability. With separate entries for caretakers with direct access to your child's room, we ensure that the privacy of parents isn't compromised.

Trained Support Staff

The skilled staff members and caretakers are adept at providing individualised care and support, and ensuring the well-being and safety of every child, allowing parents to enjoy a comfortable lifestyle.

Tailored Features and Adapted Amenities

The fittings and amenities are adapted to empower differently-abled individuals. This includes colour-coded guides that assist them in their daily tasks and pathways which lead to recreational and therapy centres.

A community with everything you need

A Purpose in Life

The Vocational Centre offers training as well as many avenues for work within Swaniketan, allowing for another level of independence for your loved one.

A Firm Step Forward

The Early Intervention Centre and Therapy Spaces assists with issues of developmental delays and disabilities in young children. A host of therapy spaces have been made an integral part of the gated community.

Care even when you are busy

The Daycare Centre offers intervention based and recreational activities to engage differently-abled children while the parents are occupied.

Independence with a touch of support

The hostel offers the perfect facility for differently-abled children who have grown up to stay independently and live with joy and pride. The facility is supported by professional staff who are always ready to help when needed.

Tailored for Engagement

A host of indoor and outdoor amenities have been specially designed so that it can be comfortably used by the differently-abled.

Empowering a better lifestyle for parents

The proficient support staff empowers parents to prioritise their lives and careers, choosing a better lifestyle for themselves that's free of worries, by providing a helping hand in day-to-day care of their children.

MAHARERA No: SWANIKETAN AT FOREST TRAILS ~ P52100052124
<https://maharera.mahaonline.gov.in>

Proud of our Blue Ridge Achievers

BREI's Blue Ridge Public School is one of the most prominent schools in and around Hinjawadi. Beyond the curriculum, the school is always inspiring students to excel across

multiple fields to nurture their latent talents. Here are some of the achievements garnered by our capable students across multiple sporting events. Proud of all of you!

District Sports (Z.P.) Football U-14 Boys
Secured 3rd Place, Selected for Division Level

District Sports (Z.P.) Basketball U-14 Boys
Secured 1st Place, Selected for Division Level

CISCE Sports & Games Pre-Subroto cup
U-14 Boys Football - Winners

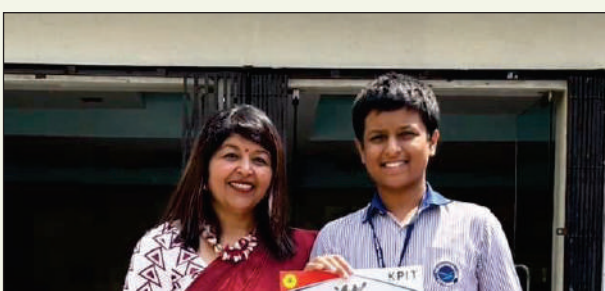
District Sports (Z.P.) Basketball U-14 Girls
Secured 2nd Place, Selected for Division Level

District Level Basketball U-19 Girls Team
Secured 2nd Place

District Sports (Z.P.) -Football U-17 Boys
Secured 1st Place, Selected for Division Level

District Level Lawn Tennis U-14 Boys
Neeraj Jorwekar - Secured 2nd Place

CISCE Badminton Tournament - Sai Joshi
Represented Maharashtra Team at National Level

District level Fencing U-14 girls
Yuvika Saikhedkar - Secured 1st Place

CISCE Games - Table Tennis U-17 Boys
Aayush Nambisar Secured 4th Place,
Selected for National Level

District Sports (Z.P.) Wrestling U-14 Girls
Shreya Pardesi Secured 1st place,
Selected for Division Level

Blue Ridge
Educational Institute

Blue Ridge Township, Rajiv Gandhi Infotech Park,
Phase-I, Hinjawadi, Pune - 411 057

Call: 9970438833 / 9511911623

Golden moments of the golden years

Your senior years are that phase of life, where you get to give time to yourself, your hobbies and your wellness. They are meant for carefree,

happy and independent living. At Athashri and Aastha, we ensure that you enjoy your seniors to the best of your abilities with a number of

initiatives organised throughout the year. From Dahi Handi, to Ganesh Chaturthi and Tulsi Vivah festivities, movie screenings, play

readings and more; a number of events were organised for our seniors across various Athashri and Aastha homes in the last few months.

Govinda at Aastha - Dahi Handi Celebrations

Our seniors at Aastha Pebbles participated in the Janmashtami festivities held in the premises. It took

them down the memory lane to the days of their youth, adding to the joy and happiness of the festival.

Ganpati Bappa Chandravar-Ganesh Chaturthi Celebrations

Ganesh Chaturthi, one of the most popular and widely observed festivals in India was celebrated with much pomp and fervour at

Athashri. Our seniors participated in the celebrations, seeking blessings from Bappa of good health and happiness.

Celebrating Tulsi Vivah- Athashri Pebbles

Tulsi Vivah, a celebration of the mythical marriage of Shri Krishna with the auspicious Tulsi plant was held at Athashri Pebbles.

Our seniors decorated the place with beautiful rangolis and garlands, and conducted varied rituals to mark the celebrations.

Tuka Mhane - Theatrical Representation of Sant Tukaram's Teachings

A theatrical reenactment of Sant Tukaram's compositions and teachings was held for the seniors at Athashri Bavadhan. It was a devotional and

magical evening, where the artist enchanted our seniors with his captivating portrayal of the saint and his life.

Chandane Unhatale- A melodious evening at Athashri

A rendition of Marathi gazals by first Panchole and Bhagyashree Panchole, Marathi Gazal singer Sangeeta Joshi this soulful event struck a chord with everyone's heart. was held at Athashri, Forest Trails Township. Performed by Bhimrao

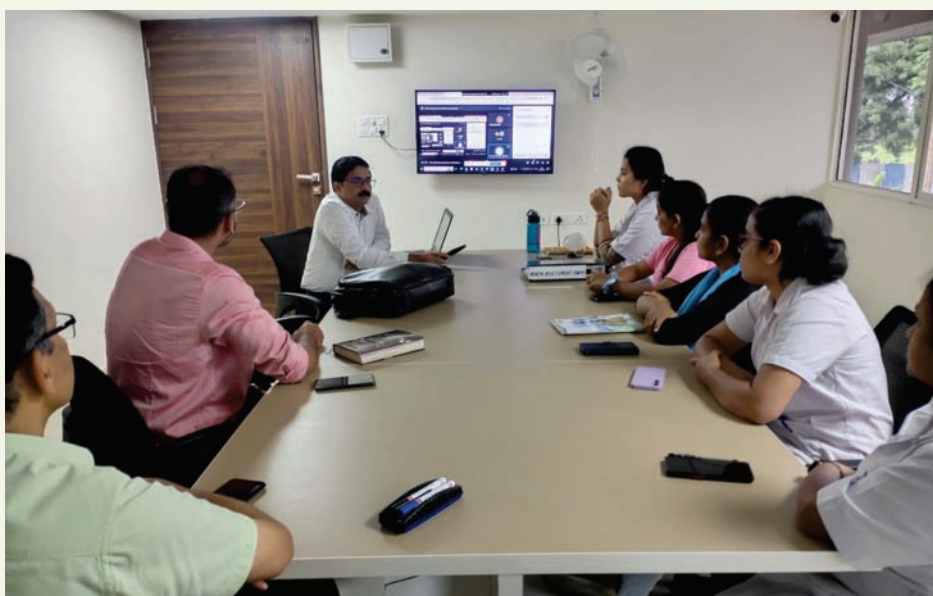
The World's a Stage- Play reading by Chandrakant Kale

A play reading by Chandrakant Kale, a popular artist in Maharashtra was conducted at Athashri. The residents enjoyed this unique reading by the artist.

Jhimma Kheluya- Movie Screening

Our seniors at Athashri Bavdhan enjoyed an evening out to the screening of Jhimma 2. It was a delightful watch and made the perfect evening out together for our seniors.

Pre Assessment Training for Physiotherapy at Aastha

Inauguration of New Laundry Machine at Athashri Pashan

विजय दिनाचे प्रमुख शिल्पकार 5 सितारा प्रथम फील्ड मार्शल

प्रत्येक सैनिक त्याच्या मूलभूत सैनिक प्रशिक्षणादरम्यान प्रशिक्षण केंद्रात किंवा विशेष अभ्यासक्रम दरम्यान युद्धाचे धडे शिकतो. जर तो भाग्यवान असेल तर त्याच्या सैन्य जीवनात त्याला मर्यादित मोहिमेत अथवा युद्धाचा वास्तविक अनुभव मिळू शकतो. परंतु प्रत्येक सैनिकाला असा अनुभव मिळणे शक्य नाही. प्रत्येक सैनिक आणि अधिकाऱ्यासाठी भूतकाळात कोणत्या कृती यशस्वी किंवा अयशस्वी झाल्या हे जाणून घेणे महत्वाचे ठरते. लष्करी इतिहास युद्धात किंवा मोहिमेत सैनिकाने कसे वागावे याचे

मार्गदर्शन प्रदान करतो. महान लष्करी नेत्यांचे जीवनचरित्र वाचून प्रत्येक सैनिक आपला विकास करू शकतो. त्यांच्या नेतृत्वाचा अभ्यास केल्याने आम्हाला त्यांच्यासमोर आलेल्या समस्या, त्यांनी घेतलेले निर्णय, त्यांचे यश, त्यांच्या चुका आणि त्यांची आज्ञा देण्याची कला याची समज मिळते. सर्वात महत्वाचे म्हणजे अशा नेत्यांच्या चरित्राचा अभ्यास करून लष्करी इतिहासाचा विद्यार्थी स्वतःची नेतृत्व क्षमता वाढवू शकतो आणि लष्करी नेता म्हणून स्वतःची सर्वोत्तम आवृत्ती बनवू शकतो.

कर्नल उमेश गोगटे (निवृत्त) - Flat No 810, Athasri Xion, Hinjawadi

फील्ड मार्शल सॅम होर्मुसजी फ्रामजी जमशेदजी माणेकशॉ त्यांची नम्रता, त्यांचा प्रामाणिकपणा, त्यांचे शौर्य आणि गणवेशातील सैनिकाबद्दलचा आणि त्याच्या कुटुंबातील सदस्यांकडे त्यांचा आदर असे सर्व गुण संपन्न अनुकरणीय उदाहरण भारताला मिळाले आहे हे आमचे भाग्य. सॅमचे जीवन प्रत्येक लष्करी आणि गैर लष्करी नेत्यासाठी एक उदाहरण आहे. या लष्करी नेत्याने

आपल्या जीवनात नेतृत्व कारकीर्दीची पाचही स्तर यशस्वीपणे पार केली आहेत.

१. दुसऱ्या महायुद्धात तरुण कॅप्टन म्हणून त्याच्या अधीनस्थानी (subordinates) त्यांचे हुकूम मानले कारण सैनिकांना अधिकाऱ्यांच्या आदेशाचे पालन करण्याचे प्रशिक्षण दिले जाते.
२. बर्मामधील जपानी सैन्याविरुद्धच्या युद्धात त्याच्या अनुकरणीय (exemplary) धैर्याने

त्यांना नेतृत्वाच्या दुसऱ्या स्तरावर नेले ज्यामध्ये अधीनस्थानी त्यांचे अनुसरण केले कारण सॅमचे नेतृत्व गुण आणि कृत्यांद्वारे त्यांनी आदराचे स्थान मिळवले.

३. 1947 मध्ये पाकिस्तानच्या हल्ल्यादरम्यान जम्मू-काश्मीरच्या परिस्थितीचे मूल्यांकन केल्यानंतर आणि भारताच्या सुरक्षिततेसाठी दिलेल्या सॅमच्या योगदानामुळे व्हीपी मेनन,

सरदार पटेल आणि नेहरू यांसारख्या राजकीय नेत्यांनी सुद्धा त्यांचे अनुसरण केले.

४. बांगलादेशच्या विजयानंतर ते निवृत्त होणार होते पण भारतीयांनी त्यांचे अनुसरण करत राहावे यासाठी त्यांना फील्ड मार्शल (जो आपल्या जीवनकाळात कधीही निवृत्त होत नाही) हा सर्वोच्च लष्करी दर्जा देण्यात आला.

५. त्याच्या मृत्यूनंतरही त्यांच्या प्रभावशाली गुणांमुळे लोक त्याचे अनुसरण आजही करत आहेत.

सॅम बहादूर यांचे वैयक्तिक जीवन आणि उपलब्धी

सॅम होर्मुसजी फ्रामजी जमशेदजी माणेकशॉ, ज्यांना प्रेमाने सॅम बहादूर म्हणून ओळखले जाते. त्यांचा जन्म 3 एप्रिल 1914 रोजी अमृतसर येथे झाला. त्यांचे वडील होर्मुसजी माणेकशॉ हे वैद्य होते. सॅम यांची महत्वाकांक्षा स्त्रीरोगतज्ज्ञ

बनवण्यात आले. 1971 च्या भारत-पाक युद्धात भारताचा सर्वात मोठा लष्करी विजय घडवणाऱ्या भारतीय लष्कराच्या माजी प्रमुखांना इतिहासात गौरवाचे स्थान आहे. 1971 च्या युद्धादरम्यान, जवळपास 93,000 POWs ताब्यात घेण्याव्यतिरिक्त, लडाखमधील अनेकशे चौरस किलोमीटरची पाकिस्तानी भूमी ताब्यात घेतली होती. सॅम जून 1972 मध्ये निवृत्त होणार होते, त्यांचा कार्यकाळ सहा महिन्यांच्या कालावधीने वाढविण्यात आला. 3 जानेवारी 1973 रोजी राष्ट्रपती भवनात एका

आसपास लढाईच्या कारवाईदरम्यान त्यांच्यावर गोळीबार झाला ज्यामुळे ते गंभीररित्या जखमी झाले. सॅमच्या फुफ्फुसात (lungs), यकृताला (liver) आणि किडनीला स्टेनगनच्या नऊ गोळ्या लागल्या परंतु धैर्याने ते लढत राहिला आणि शत्रूचा पराभव करण्यात यशस्वी झाले. सॅमच्या सैनिकांनी महत्त्वपूर्ण सितांग ब्रिज ताब्यात घेतला. एका रक्तरंजित यशस्वी मोहिमेनंतर आणि प्राणघातक जखमी अवस्थेत माणेकशॉ यांना जिवंत पाहता त्यांचे वरिष्ठ ब्रिटिश अधिकारी कोवान यांनी त्याच्या

आदिवासींसह पाकिस्तानच्या नियमित सैनिकांनी काश्मीरच्या संस्थानिक राज्यामधील मुझफ्फराबाद आणि डोमेल भागावर हल्ला केला. काश्मीर संस्थानाचे 13,000 सैनिक स्वतःचे रक्षण करू शकले नाहीत. आणि 24 ऑक्टोबर 1947 रोजी रात्री 11 वाजता महाराजा हरिसिंह यांनी काश्मीर वाचवण्यासाठी पंतप्रधान नेहरूंना भारतीय सशस्त्र दल पाठवण्याची विनंती केली. 25 ऑक्टोबर 1947 रोजी दुपारी 2.30 वाजता ब्रिटनचे लेफ्टनंट जनरल सर रॉय बुचर यांच्यासह लेफ्टनंट कर्नल सॅम माणेकशॉ भारतीय विमानाने श्रीनगरला गेले. माणेकशॉ श्रीनगरच्या आजूबाजूच्या जागेचे मूल्यांकन करण्यासाठी गेले. सॅमने अंदाज बांधला कि 24-25 ऑक्टोबर 1947 रोजी हल्लेखोर कधीही श्रीनगरला पोहोचू शकतील. 26 ऑक्टोबर 1947 रोजी सॅमने माउंटबॅटन, पंडित नेहरू, सरदार पटेल आणि इतर अनेकांना एका बैठकीत स्पष्ट पणे सांगितले कि भारतीय सैन्य ताबडतोब पाठवणे आवश्यक आहे. नेहरूपाकिस्तानवर कारवाई करण्यास कचरत होते. सरदार पटेलानी सॅमचे लष्करी मूल्यांकन ऐकून संयम गमावला आणि रागात विचारले: "जवाहर, तुम्हाला काश्मीर वाचवायचे आहे की नाही?" नेहरूंनी उत्तर दिले "नक्कीच मला काश्मीर पाहिजे". पटेल सॅम माणेकशॉ आणि उपस्थित असलेल्या इतर लष्करी अधिकाऱ्यांकडे वळून म्हणाले, "तुम्हाला तुमचे आदेश मिळाले आहेत. आता जा आणि काश्मीर भारताच्या ताब्यात घ्या."

महाराजा हरी सिंह यांनी व्ही.पी. मेनन आणि माणेकशॉंच्या उपस्थितीत त्यांचे राज्य भारताला हस्तांतरित करण्याच्या Instrument of Accession साधनावर 26 ऑक्टोबर १९४७ रोजी स्वाक्षरी केली. दुसऱ्याच दिवशी, 27 ऑक्टोबर 1947 रोजी भारतीय सैन्य काश्मीरमध्ये पाठवण्यात आले. भारत-पाक युद्ध दरम्यान सॅम हे Deputy Director Military Operations (DMO) होते. त्यांनी पाकिस्तानी सैन्य आणि आदिवासी हल्लेखोरांना पराभूत करण्यासाठी रणनीती तय्यार केल्या. सरदार पटेल यांनी सॅमनां अनेक वेळा फोन करून ताजी माहिती आणि

होण्याची होती. शिकण्यासाठी त्यांना परदेशात जायचे होते. सॅमचे वडील त्यांच्या इच्छेशी सहमत नव्हते. वडिलांनी त्याची इच्छा नाकारल्यामुळे सॅम वडिलांशी नाराज झाले. घरापासून दूर राहण्यासाठी सॅमने 1932 मध्ये इंडियन मिलिटरी अकादमीच्या पहिल्या कोर्समध्ये प्रवेश मिळवला. त्यांची लष्करी कारकीर्द ब्रिटिश काळात अधिकारी म्हणून सुरू झाली आणि स्वातंत्र्यानंतर त्यांनी भारतीय लष्करात सर्वोत्कृष्ट अधिकारी म्हणून काम केले. 22 एप्रिल 1939 रोजी त्यांनी सिल्लू बोडे यांच्याशी विवाह केला. त्यांना शेरी आणि माया या दोन मुली होत्या. त्यांनी चार दशकांहून अधिक काळ उल्लेखनीय लष्करी सेवा केली आहे.

नागालँडमध्ये शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी त्यांना पद्मभूषण, 1968 साली भारताचा दुसरा सर्वोच्च नागरी पुरस्काराने सन्मानित केले गेले. ८ जून १९६९ रोजी त्यांना भारतीय लष्कराचे प्रमुख

विशेष समारंभात सॅम यांना लष्करप्रमुख म्हणून त्यांचा कार्यकाळ संपल्यानंतर औपचारिकपणे फील्ड मार्शलची पदवी प्रदान करण्यात आली. 1979 मध्ये नेपाळचे राजा महेन्द्र यांनी भारतीय सैन्यातील गोरखा सैनिक आणि पेन्शनधारकांसाठी केलेल्या सर्व योगदानाबद्दल त्यांनी 'त्रिशक्ती पट्टा' पुरस्कार प्रदान केला. सॅम बहादूर यांचे 27 जून 2008 रोजी वयाच्या 94 व्या वर्षी वेलिंग्टन, तामिळनाडू येथे निधन झाले.

रणभूमीवर एका शूराने दुसऱ्या वीराला "शूरा मी वंदिले".

1942 मध्ये, द्वितीय विश्वयुद्धात 4/12 फ्रंटियर फोर्स रेजिमेंटचा एक तरुण कॅप्टन म्हणून, सॅमने बर्माध्ये आपल्या पहिल्या मोठ्या लष्करी कारवाईचा सामना केला. ते बर्माला पोहोचताच जपानी सैन्याने हल्ला केला. 22 फेब्रुवारी 1942 रोजी सितांग नदीवरील पॅगोडा हिलच्या

स्वतःच्या छातीवरचे मिलिटरी क्रॉस (MC) शौर्य पदक काढून रणभूमीवर माणेकशॉ यांना बहाल केले, हे म्हणत कि "मृत माणसाला मिलिटरी क्रॉस दिला जाऊ शकत नाही". शौर्य आणि नेतृत्व गुणांमुळे रणांगणावर त्यांना MC प्रदान करण्यात आले. ब्रिटिश सैन्यात MC हा जमीनिवरील सक्रिय मोहिमेत शत्रूविरुद्ध युद्धात तिसरा सर्वोच्च शौर्य पुरस्कार दिला जातो. 1979 पूर्वी हा पुरस्कार सर्वोच्च शौर्य कृतीनंतर जिवंत राहिलेल्यांस दिला जात होता. त्या भयंकर नरसंहारात, रक्तरंजित सॅमनां ते शत्रू आणि मृत्यूवर विजय मिळवणार हे जणूकाही ठाऊक होते.

हे केवळ Iron Man आणि Military Cross संयोजनामुळे शक्य झाले

22 ऑक्टोबर 1947 रोजी 5000

परिस्थिती जाणून घेण्यासाठी काश्मीरला पाठवले होते. या पहिल्या भारत-पाक युद्धाच्या काळात सॅमनां एकाच कार्यालयात दोनदा; कर्नल आणि ब्रिगेडियर रॅकची पदोन्नती मिळाली. हे युद्ध पुढील 14 महिने, 31 डिसेंबर 1948 पर्यंत चालू राहिले.

भारतीय लष्कर लडाख-जम्मू-काश्मीरमधून पाकिस्तानी घुसखोरांना हुसकावून लावण्याच्या अगदी जवळ आले होते. पण भारतीय लष्करी सेनापतींच्या सल्ल्याविरुद्ध, धूर्त आणि फसव्या इंग्रजांच्या जाळ्यात अडकून नेहरूंनी हे प्रकरण संयुक्त राष्ट्रात नेले. भारत आणि पाकिस्तानसाठी United National Council for India and Pakistan (UNCIP) गठीत झाली. आम्हाला युद्ध थांबवण्यास भाग पाडले गेले.

भारत आणि पाकिस्तानचे लष्करी प्रतिनिधी 18 ते 27 जुलै 1949 या काळात कराची येथे एकत्र भेटले. भारतीय प्रतिनिधी ब्रिगेडियर माणेकशॉ, मेजर जनरल के.एस. थिमय्या आणि लेफ्टनंट जनरल एस.एम. श्रीनागेश आणि इतरांनी चर्चा केली दहा दिवसांच्या कठोर सौदेबाजीनंतर, कराची कराराने 27 जुलै, 1949 रोजी वाटाघाटी केलेल्या Cease Fire Line (CFL) ला अंतिम रूप दिले. या आधारावर, सहमत CFL नकाशावर चिन्हांकित केले गेले आणि नंतर United Nations Military Observer Group in India and Pakistan (UNMOGIP) च्या सहाय्याने प्रत्येक बाजूच्या स्थानिक कमांडर्सद्वारे जमिनीवर परस्पर सत्यापित केले गेले. ती CFL रेषा पूर्ण करण्यात सॅमची भूमिका सक्रिय होती जी आता लाईन ऑफ अक्ट्युअल कंट्रोल LOC झाली आहे. 2,22,870 Sq Km लडाख-जम्मू - काश्मीरच्या क्षेत्रफळापैकी 63% भारताच्या ताब्यात आहे. आणि 37% पाकिस्तानच्या ताब्यात आहे. आणि परिणामी आपण गिलगिट, बाल्टीस्थान आणि पाकव्याप्त काश्मीर गमावले.

विजेता जग जसे आहे तसे नाही तर ते जसे असावे तसे पाहतो!

27 एप्रिल 1971 रोजी सकाळी 10 वाजता इंदिरा गांधींनी मंत्रिमंडळाची बैठक घेतली. तिने परराष्ट्र

मंत्री सरदार स्वर्ण सिंग, संरक्षण मंत्री श्री जगजीवन राम, कृषी मंत्री श्री फखरुद्दीन अली अहमद आणि अर्थमंत्री श्री यशवंत राव यांना उपस्थित राहण्याचे आदेश दिले होते. सॅम यांना चीफ ऑफ स्टाफ कमिटीचे अध्यक्ष म्हणून आमंत्रित करण्यात आले होते. इंदिरा गांधींनी आणि तिच्या कॅबिनेट समितीने एप्रिल 1971 मध्ये, पूर्व आणि पश्चिम पाकिस्तानशी युद्ध करण्याचा निर्णय घेतला होता. राष्ट्राची सुरक्षा आणि सशस्त्र दलांची तयारी विचारात घेऊन माणेकशॉ यांनी भूमिका घेतली आणि सांगितले की "युद्धासाठी डिसेंबर 1971 पूर्वी वेळ उचित

नाही?". सॅमच्या उत्तराने इंदिरा गांधी संतप्त झाल्या. पण नंतर सॅमने स्पष्ट केलेली रणनीती प्रधानमंत्रींना पटली. इंदिरा गांधींनी सॅमच्या मताला सहमती दर्शवली आणि युद्धाचे संपूर्ण नियंत्रण सॅमच्या हातात दिले. इंदिरा गांधींनी प्रमुख मंत्र्यांसह सशस्त्र दलांच्या मताचा समावेश केल्यामुळे बैठकीचा उत्तरोत्तर परिणाम राजकीय-लष्करी रणनीतीत झाला.

सॅमने सर्व बाजूंनी आपली युद्धनीती सुरू केली. एकीकडे युद्धात भारताचे सैन्य दल, हवाई दल आणि नौदलाचे वर्चस्व आणले. दुसरीकडे बांगलादेशात १९७० मध्ये मुक्ती वाहिनीच्या नेतृत्वाखालील स्वदेशी स्वातंत्र्य

चळवळीचा भारताने मोठ्या प्रमाणात फायदा घेत जवळ जवळ १ लाख मुक्ती वाहिनी संघाला युद्धात आपल्या कडून जोडून घेतले. पाकिस्तानी लष्कराकडून पूर्व पाकिस्तानमधील महिला आणि मुलांवर माणुसकीला काळीमा फासणारे आणि शरमसार करणाऱ्या अत्याचारांविरुद्ध संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेने पाकिस्तानवर दबाव लादला. पाकिस्तानने प्रथम हल्ला केला हे आंतरराष्ट्रीय समुदायाला दाखवण्यासाठी भारताने चतुराईने पाकिस्तानला चिथावणी दिली आणि 3 डिसेंबर 1971 रोजी

पाकिस्तानला आक्रमक म्हणून भारतावर हल्ला करण्यास भाग पाडले. माणेकशॉंनी भारताच्या पंतप्रधानांना अमेरिका आणि चीनने पाकिस्तानला पाठिंबा न देण्यावर प्रभाव पाडण्यासाठी राजनैतिक हालचाली करण्यास प्रभावी धोरण राबवले. सर्व बाजूंनी पाकिस्तानवर लादलेल्या दबावामुळे पाकिस्तान सरकार चिरडले गेले. भारताचे राजकीय-लष्करी महत्वाकांक्षी उद्दिष्ट साध्य करत आम्ही ९३,००० पाकिस्तानी सैन्याला ढाक्का येथे १६ डिसेंबर १९७१ रोजी आत्मसमर्पण करायला लावले.

सुरवातीपासून सॅमने पाकिस्तानी सैन्याकडे

ते जसे होते तसे पाहिले नाही, परंतु त्यांनी ते जसे असावे; अर्थात पराभूत, आत्मसमर्पण करणारे आणि आपले अर्थ राष्ट्र गमावणारे असे पाहिले.

शक्तिशाली राजकीय नेत्यांशी व्यवहार करण्याचे सॅमचे धोरण आणि व्यवस्थापन कौशल्य

1. संरक्षण मंत्री व्ही.के. कृष्ण मेनन

1961 मध्ये व्ही.के. कृष्ण मेनन हे भारताचे संरक्षण मंत्री होते जे नेहरूंच्या खूप जवळचे होते आणि लष्करप्रमुख होते जनरल KS थिमय्या. एकदा मेनन यांनी जम्मूमधील सॅमच्या Divisionला भेट

दिली आणि लष्करप्रमुख थिमय्या यांच्याबद्दल त्यांना काय वाटते असे विचारले. सॅमने उत्तर दिले की त्यांना त्यांच्या चीफबद्दल 'विचार' करण्याची परवानगी नाही. यामुळे मेनन नाराज झाले आणि ते म्हणाले, "तुमची ब्रिटिश विचार करण्याची पद्धत बंद करा. मला हवे असल्यास मी थिमय्यांना बदलू शकतो." सॅमने कठोरपणे उत्तर दिले, "तुम्ही थिमय्यांना बदलू शकता. पण नवीन चीफच्याबद्दल सुद्धा मला विचार करण्याची परवानगी दिली जाणार नाही. जाणून घ्या, मेजर जनरलला चीफबद्दल काय वाटते हे विचारणे अत्यंत चुकीचे आहे. हे सैन्यात केले जात नाही." हे उत्तर ऐकून मेनन गप्प तर झाले पण संरक्षण

मंत्रीने तेव्हापासून सॅमविरुद्ध राग बाळगला.

सॅमने 26 इन्फंट्री डिव्हिजनचा ताबा घेतल्यानंतर, सैनिकांसाठी विवाहित निवासस्थानाच्या बांधकामाला गती देण्यास आपले प्राधान्य दिले. प्रकल्पादरम्यान व्ही.के. कृष्ण मेनन यांनी सैनिकांना बांधकामात कामगार म्हणून सामील होण्याचे आदेश दिले. सॅमनां हे आवडले नाही. त्यांनी सैनिकांचा सन्मान राखून लगेच हा आदेश नाकारला कारण सैनिक हा लढण्यासाठी प्रशिक्षित असतो कामगार म्हणून नाही.

1961 मध्ये संरक्षण मंत्री मेनन यांनी कट रचून, सॅमवर खालील तीन आरोप लावले आणि चौकशी करण्याचा आदेश कोर्ट ऑफ इन्क्वायरीला देण्यात आला:

1. भारताशी निष्ठा,
2. अक्षम शिक्षकावर कारवाई करण्यात त्याचे अपयश.
3. प्रशिक्षण संस्थेत कोणत्या प्रकारच्या प्रशिक्षकांना प्राधान्य दिले याबद्दल त्यांची टिप्पणी. लेफ्टनंट जनरल दौलत सिंग, वेस्टर्न आर्मी कमांडर, ज्यांनी सॅम विरुद्ध कोर्ट ऑफ इन्क्वायरीचे अध्यक्षपद भूषवले होते, ते त्यांच्या सचोटी आणि प्रशंसनीय चारित्र्यासाठी ओळखले जात होते. त्यांनी सॅम माणेकशॉ यांना सर्व आरोपातून मुक्त केले आणि खोटे आरोप करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शिस्तभंगाची कारवाई करण्याची शिफारस केली.

2. इंदिरा गांधी आणि त्यांचे प्रमुख कॅबिनेट मंत्री.

27 एप्रिल 1971 रोजी सकाळी 10 वाजता बैठक सुरू झाली. एप्रिल ते जुलै 1971 दरम्यान सॅमने सर्व युनिट्स युद्धासाठी एकत्र करून तयार करावेत आणि पाकिस्तानशी युद्ध सुरू करावे अशी पंतप्रधानांची इच्छा होती. इंदिरा गांधींनी सॅमला सांगितले की, "पाकिस्तानात घुसून भारताला युद्ध सुरू करावे लागले तरी चालेल." या प्रश्नाला सॅमने पंतप्रधानांना विचारले "तुम्ही बायबल वाचले आहे का?". परराष्ट्र व्यवहार मंत्री सरदार स्वरण सिंग यांनी सॅमनां विचारले,

"याच्याशी बायबलचा काय संबंध आहे?" सॅम म्हणाले "बायबलमध्ये असे लिहिले आहे की देवाने सांगितले की प्रकाश होऊ दे आणि प्रकाश झाला. तुम्हाला असे वाटते का की युद्ध होऊ द्या म्हटल्याने युद्ध होऊ शकते? तुम्ही युद्धासाठी तयार असाल, मी नाही." सॅमच्या उत्तराने इंदिरा गांधी संतप्त झाल्या.

सॅम इंदिरा गांधीं कडे वळून म्हणाले की युद्धासाठी माझ्याकडे मनुष्यबळ नाही कारण पंतप्रधानमंत्र्यांच्या आदेशानुसार गेल्या वर्षी पश्चिम बंगालमध्ये कम्युनिस्टांविरुद्ध निवडणूक जिंकण्या साठी सैन्याच्या 2 Divisions तैनात केल्या गेल्या आहेत. त्यांना एकत्र करण्यासाठी 2 महिने लागतील.

सॅम कृषी मंत्री श्री फखरुद्दीन अली अहमद यांच्याकडे वळाले आणि म्हणाले, "पंजाब, हरियाणा आणि यूपीमध्ये कापणी सुरू आहे. आता युद्ध सुरू केले तर पिकाचे नुकसान होईल आणि जर देशात दुष्काळ पडला तर मला नाही तर तुम्हालाच जबाबदार धरले जाईल." कृषिमंत्री निःशब्द झाले.

त्यापाठोपाठ सॅम अर्थमंत्री श्री. चव्हाण यांच्याकडे वळाले आणि म्हणाले "माझ्या आर्म्ड डिव्हिजनकडे 138 पैकी फक्त 13 रणगाडे कार्यरत आहेत. तुम्ही अर्थमंत्री असल्यापासून मी गेल्या दीड वर्षांपासून तुम्हाला पैसे मागत होतो आणि तुम्ही पैसे नाहीत असे सांगत राहता." अर्थमंत्र्यांनी गप्प राहण्याचा निर्णय घेतला.

सॅमची उत्तर ऐकून इंदिरा गांधींनी कॅबिनेटची बैठक बरखास्त केली आणि सॅमला मागे राहण्यास सांगितले. पंतप्रधानांनी सॅमला त्यांचा अंतिम निर्णय विचारला. सॅमने हे पूर्णपणे स्पष्ट केले की त्यांना त्यांच्या कामात कोणताही हस्तक्षेप आवडणार नाही. जर निर्णय स्वीकार नसेल तर ते मानसिक किंवा शारीरिक आरोग्याच्या कारणास्तव राजीनामा देण्यास तय्यार आहेत. इंदिरा गांधींनी सॅमचा राजीनामा नाकारला आणि त्याऐवजी सॅमच्या विचारा प्रमाणे युद्ध डिसेंबर ७१ मध्ये झाले तर चालेल

असा निर्णय घेतला.

मजबूत फील्ड मार्शल विरुद्ध शक्तिशाली पंतप्रधान

3. बांगलादेश युद्धानंतर सॅम लोकप्रिय होत होते. बांगलादेशच्या मानहानीकारक पराभवानंतर पाकिस्तानमध्ये सशस्त्र दलांनी सरकारचा ताबा घेतला होता. त्यामुळे इंदिरा गांधींच्या मनात भीती निर्माण झाली म्हणून त्यांनी सॅमला विचारले की ते देश ताब्यात घेणार आहेत का? सॅमने स्वतःच्या मजेशीर शैलीत उत्तर दिले "मॅडम प्राइम मिनिस्टर? तुमचे नाक लांब आहे आणि माझेही. पण मी इतर लोकांच्या कामामध्ये माझे नाक खुपसत नाही."

मजबूत फील्ड मार्शल आणि आदरणीय "मिसाईल मॅन"

4. डॉ. अब्दुल कलाम राष्ट्रपती असताना, कुट्टूरमध्ये गंभीर आजारी असलेले माणेकशॉ यांना लष्करी रुग्णालयात भेट दिली. APJ नि त्याच्या तब्येतीची चौकशी केल्यानंतर माणेकशॉ यांना विचारले "तुम्हाला काही तक्रार आहे का?" सॅम म्हणाले, "होय.. महामहिम, माझी तक्रार आहे की मला उठून माझ्या प्रिय देशाच्या सर्वात आदरणीय राष्ट्रपतींना

अभिवादन करता येत नाही." दोघांचेही डोळे पाणावले. भावुक होऊन कलामनी सॅमचा हात धरला. सॅमने एपीजेनां आणखी एक गोष्ट सांगितली की त्यांना जवळपास वीस वर्षांपासून फील्ड मार्शल रॅकची पेन्शन दिली गेली नाही. कलामनी 1.25 कोटींचा धनादेश एका आठवड्याच्या आत थकबाकीसह सॅमनां पाठवला. सॅमनां धनादेश मिळताच त्यांनी तो ताबडतोब आर्मी रिलीफ फंडात दान केला. तुम्ही कोणाचा जास्त आदर कराल..?

समारोप विधान

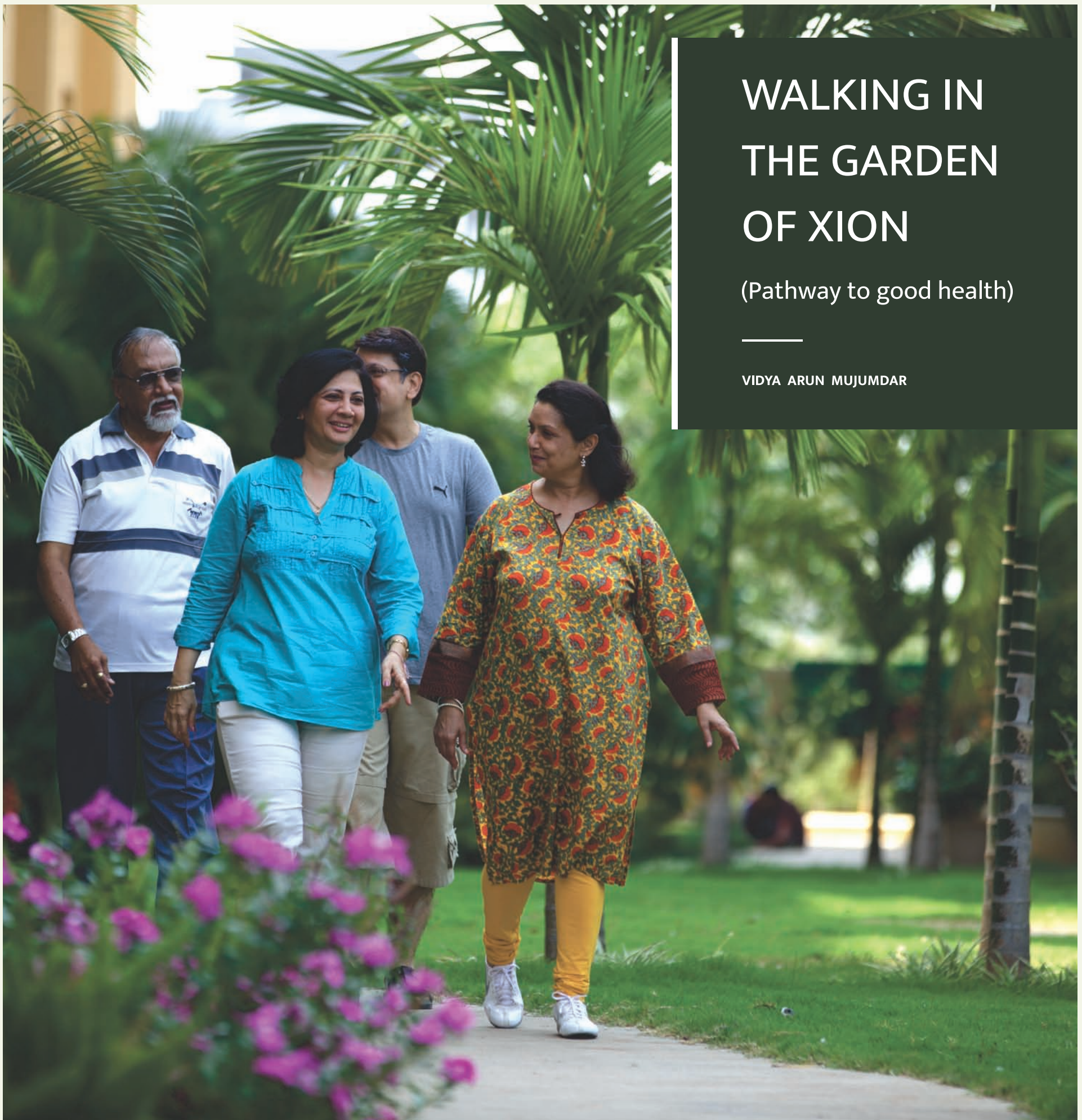
फील्ड मार्शल सॅम माणेकशॉ यांना "आदर्श सैनिक" आणि ते संपूर्ण भरतासाठी प्रेरणास्थान होते. ते भारतातील महान लष्करी नेत्यांपैकी एक होते. त्यांनी प्रत्येक वेळी दाखवलेली सचोटी आणि धैर्य, त्यांची औदार्य आणि नम्रता, व्यावसायिकतेची त्यांची खोल जाण आणि त्यांचे तीक्ष्ण आणि भेदक मन हे या दिग्गज माणसाचे गुणधर्म होते. सॅम भारताच्या स्वातंत्र्यापूर्वी सुरू झालेल्या आत्मत्याग, वैयक्तिक शौर्य आणि कर्तव्याप्रती अखंड निष्ठेचे उदाहरण कायम राहिल आणि भारताच्या लष्करी इतिहासात ते सदैव जिवंत राहतील.

Sam Manekshaw

Former Chief of Army Staff of the Indian Army

WALKING IN THE GARDEN OF XION

(Pathway to good health)

VIDYA ARUN MUJUMDAR

Among the hustle and bustle at Xion Mall, nestled in the cosy nook standing tall and serene is Athashri Xion (Superlative Senior Living). The entry to the living quarters is through a plush lobby closing into a common room with a beautiful atrium as the ceiling. Besides the common room is a

canteen which overlooks the swimming pool and a landscaped garden. The flowers create a medley of colours. Prominent among the flowers are yellow, blue and red Birds of Paradise. Aromatic plants like Juii Chaffa and Rath Rani make their presence felt by emitting a

mild fragrance useful for aroma therapy.

As you step inside the Xion compound, one gets instantly attracted to the huge pots with exotic plants displayed at the centre of the open courtyard. There is the Rain Tree with its bright red

coloured flowers, Bottle Brush, Cherry, Mickey Mouse and ornamental plants. Either side of the entrance is also decorated with violet, white and yellow flowers. All this makes for a vibrant scene.

If you are lucky, and the westerly winds are at play, this area is

transformed into a stage with the plants swaying to their hearts content. This reminds me of a famous poem by the great poet William Wordsworth, which we learnt in school. In one of his sad moments, he saw thousands of Daffodils dancing in the wind. He was so excited that he came out of his melancholy mood. This remained etched in his memory. Few lines from his poem describe his feelings.

**But oft when on my couch I lie
In vacant and in pensive mood
They flash upon the inward eye
Which is the bliss of solitude
And then my heart
with pleasure fills
And dances with Daffodils.**

Earlier I had spent a few years staying in a house surrounded by huge trees and other thick vegetation. Having stayed in metro cities, this was the first time I have come so close to nature. I could observe nature at close quarters and realised its worth. Every tree, every plant, every sapling is a story teller and some of them are so deeply etched in our memory, that they become our guiding force.

It is now time to walk in the Garden of Xion. So are we ready to walk the talk. Then what are we waiting for? Starting from the north wall, which is full of bamboo plantation, which gives a very aesthetic look. Bamboo is an angelic plant. Every part of it is useful. But here its efficacy is due to its

environmentally-friendly nature. Compared to other plants, it gives 35 % more oxygen, besides it is also a carbon sink which means it does not release carbon even after being cut. Standing all by itself in the north is a plant commonly known as Apta. This plant has great significance as it has the value of GOLD only on the auspicious day of Dussera. So that means we begin walking with our lungs oxygenated. Having partially taken care of our health and good omen, we move towards the west wall. The patch of land here, at the start of the west wall is where veggies are grown using organic manure produced in-house. So far the produce has been tomato, cherry tomato, brinjal, cauliflower, chilly, Bhendi, beans, Karela, Dodaka, etc. Other plants which share the space are Mango, Coconut, Amla, Bel, Tulsi and Jaswandi. Most of the land is cemented resulting in less land available for cultivation. To solve this problem the Garden Committee has wisely used big pots to force multiply cultivable land. Another idea is that while maintaining the original landscape, it has been upgraded by adding Puja, Fruits, Medicinal and Ornamental plants. Just when I was enjoying this green environment I was suddenly interrupted by the screeching sound of a bird flying over the garden and settling on a tall tree beyond the compound wall and perched on the same tree

where five cute owls who were staring at me with their big round eyes. They seem to merge with the tree if you look from distance. This made me realise nature is a combination of flora and fauna. Taking this clue I decided to do some bird watching. As I was looked around I saw a bunch of parrots in their bright green coats perched on the wire as if ready for a symphony performance making musical sounds. But our flock of Seven Sisters as not to be left behind started blabbering away creating a musical cacophony which reverberates throughout the dawn sky. After some time, they suddenly seem to realise they have other places to visit and soon there was peace and quiet. In comes the Koel, comes out from hiding and starts to kuhoo in her melodious voice.

It is now time to move on towards the south wall which is lined with fruit trees like Lemon, Sitaphal, Guava, Chikoo & Anjeer. As you go further down, you come across Drumstick, Turmeric, Curry Leaves and Lemon Grass. Talking about Lemon Grass (Gavati Chah) makes me nostalgic. A cup of freshly brewed Tea with fresh Lemon Grass taken on winter mornings makes my day. Finally stands the Banana tree, laden with around 150 bananas in full display, giving the perfect picture of a mother caressing her children.

We are almost at the end of the garden walk which terminates near

three huge containers for processing the Compost/Organic manure. The wet waste from the canteen kitchen and individual flats is collected separately and put in the containers and treated as per the procedure. Having gone about observing the flora fauna I was about to sit on the bench when I noticed bees humming past me. They seem to be very busy and in a great hurry. Full of curiosity, I followed them only to realise they were collecting nectar from flowers and in the process pollinating them. On closer examination I found that even some ants, wasps, and butterflies were hopping from one flower to another to get their daily food ration. Indeed it was now time to bask in sunlight to get my daily dose of Vitamin D. Some time ago I read an article in Newspaper that a green neighbourhood adds years to a person's life. The researchers claim that the biggest difference in death rate was in respiratory, kidney, cancer and mental health related diseases. Covid Pandemic has made our life stressful. One solution is to get closer to nature. Hence I recommend to spend half an hour to observe nature for rejuvenation of mind body and soul. Three cheers to Xionese Garden Committee for creating this environment.

Dear Xionese, today 5th June is World Environment Day. On this occasion, I would like to dedicate my Article 'Walking in the Garden of Xion'. Request you all to please read it.

HAPPINESS NETWORK BUSINESS ASSOCIATE

We are there for our Paranjape family in every aspect; whether it is about happy living or a flourishing business. Adjusting on the benefits is something we do not recommend to any of our Business Associates. Here's every bit of the benefit that they deserve:

- This specific wing of Happiness Network is to promote the entrepreneurs among our Paranjape community
- It gives a chance to promote their businesses within our client base of 75,000 satisfied customers
- Whether one is running a coaching class, cookery class, art class, restaurant or any other kind of service, they will be eligible to get their business advertised on our app or newsletter

Make the most of our network and get your business featured for success. Tag us on our official social media handles with your business details and shine within the community.

REFER & EARN

Your love for Paranjape homes is boundless and if you wish your friends or family to be in your neighborhood, here are a few steps you can follow:

- Refer your friends or family members to own a home at Paranjape Schemes
- Earn up to 1% referral for every single reference you share with us
- You can also get rewarded with goodies throughout the year

To share your contributions for our newsletter
and to know more about our projects:

CALL: 9321 667 446 | 9527 603 107

To register your participation for Ganarang:

CALL: 9860 500 272 | 9527 603 107